

gaa i Rette med de Herrer derfor — til dels under Modstand fra min Side været med til at genoptage Bevillingen, som Sparekommissionen havde foreslaaet at stryge. For en Gangs Skyld kommer nu jeg og beder indstændigt om, at det høje Ting vil gaa med mig og gaa imod Sparekommissionen, fordi denne Besparelse falder paa et Sted, hvor der efter min Formening er al Grund til at yde Tilskud.

Lad os se, hvad det er, der her ydes, og hvad der foreslaas. Der ydes aarlig 30,000 Kr. efter Forslaget, medens det ærede Medlem for Thisted Amts 1ste Valgkreds (Nørhave) og jeg støtter den højtærede Minister i at faa bragt Summen op til 50,000 Kr. Disse Penge skulde fordeles saaledes, at ingen faar mere end 25 Kr. pr. Td. Land af den Jord, han opdyrker, og at ingen faar mere Tilskud end til 2 Tdr. Land om Aaret, det vil sige 50 Kr. om Aaret. Det er Højden, der kan gives den enkelte. De 30,000 Kr. vil paa den Maade slaa til for 600 Mand om Aaret, og hvis der yderligere blev bevilget de 20,000 Kr., som det Mindretal, paa hvis Vegne jeg har den Ære at tale, foreslaar, vilde Antallet af de Hedehusmænd, der vilde kunne faa Tilskud, blive bragt op til 1,000 om Aaret. Men i hvor lang Tid kan de faa det Tilskud? Ja, Reglerne foreskriver, at ingen kan faa Tilskud til mere end 25 Tdr. Land, og med Tilskud til 2 Tdr. Land om Aaret vil Tilskuddet altsaa kun kunne blive givet i 12—13 Aar, med andre Ord, en Hedehusmand er i Stand til at oppebære et Beløb af 50 Kr. aarlig i et Tidsrum af i det højeste 12—13 Aar. De Herrer vil altsaa se, at det er meget smaa Beløb, der er Tale om at fordele her, og de fordeles paa en Aarrække, saa at det ikke lader sig gøre at kapitalisere Tilskuddene. Al Tale om, at dette Tilskud i særlig Grad skulde kunne kapitaliseres, saa det kunde komme Jordsælgere til gode, tror jeg derfor ikke paa. Det er en Tale, der Gang paa Gang er kommet frem under forskellige Former, men jeg har aldrig set den Tale fuldt bekræftet, hvor det drejer sig om saa smaa Beløb. Jeg har aldrig set, at det i Virkeligheden har nogen som helst Betydning ved Jordsalg, særlig naar disse Beløb er spredte over en saa lang Aarrække, som der her er Tale om.

Den ærede Ordfører og i Tilslutning til ham det ærede Medlem fra Søndervinge (Rasmus Hansen) betragter endnu dette Spørgsmaal som et Mergelspørgsmaal, om jeg saa maa sige, idet de gør gældende,

at Opgaven bedst og mest tilfredsstillende løses ved Tilskud til Mergelbaner, billig Mergeltransport i det hele, altsaa er det, jeg med eet Ord tillader mig at kalde et Mergelspørgsmaal. Men de Herrer har ikke Ret i, at det udelukkende er et Mergelspørgsmaal. Jeg underkender i ingen Maade Mergelens Betydning — jeg anerkender den tværtimod fuldt ud —, men det slaar ikke til. Med al Respekt for det store Arbejde, der er gjort for at anlægge Mergelbaner og flytte dem fra det ene Sted til det andet, naar de har gjort deres Tjeneste, er det dog givet, at Mergelbaner kommer ikke omkring og er ikke tilnærmelsesvis kommet omkring i alle de Hedeegne, Talen kan være om, og der kommer Huller i Fordelingen. Der lægges Mergelspor ud paa en Egn, og Mergelen føres milevidt bort fra Mergellejerne, saa Beboerne i Omegnen kan forsyne sig, og saa flytter man Sporet noget til Siden, og det er altsammen udmærket. Men de, der ikke har haft deres Husmandsbrug anlagt paa det Tidspunkt, Mergelsporet var der paa Egnen, staar maaske allerede faa Aar efter og mangler Mergel, og de kan ikke af den Grund faa Sporet flyttet tilbage. Der bliver, selv paa de Steder, hvor Mergelsporene ligger og flyttes fremsæfter i Tidens Løb, om jeg saa maa sige, Huller at fylde ud, hvor dette Tilskud, som kunde ydes af „Hedebruget“, i Virkeligheden kun vilde være en Erstatning for dem, der paa Grund af Forholdene ikke har kunnet faa Andel i de Mergelbevillinger, som ellers har virket i den Egn.

Lad nu være, at dette Spørgsmaal fra første Færd har været grebet noget forkert an, det ved jeg fuldt vel, at det har været. Lad være, at vi fra første Færd havde haft bedre Tag paa Sagen, hvis vi havde betragtet den som et Led i Hedeselskabets Arbejde. Jeg forstaar meget godt denne Tanke: Hvorfor have en Række Foreninger, der væsentlig arbejder med samme Formaal: Hedens Kultivering? Lad være, at det havde været bedre at gribe det saadan an fra først af. Men det er et Faktum, at det er ikke grebet saadan an, og det er ligeledes et Faktum, at Selskabet „Hedebruget“ har gjort stor Nytte ved at staa paa egne Ben udenfor Hedeselskabet. Men naar det er Tilfældet, og det ikke i Øjeblikket er eller kan være en Del af Hedeselskabet, ser jeg ikke, der er Grund til ikke at imødekomme dette Selskab i saafuld Udstrækning som muligt.

Det ærede Medlem fra Sønder Vinge (Rasmus Hansen) har staaet og udtalt sig